

U domu medija

Matančević, Ivan

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, The Academy of Arts Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:134:303333>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U
OSIJEKU
UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST
STUDIJ LIKOVNE KULTURE
SMJER: MULTIMEDIJA

IVAN MATANČEVIĆ

U DOMU MEDIJA

DIPLOMSKI RAD

Mentor
doc. art. VLADIMIR FRELIH

Osijek, 2016.

SADRŽAJ

1. Uvod	1. str.
2. Video-radovi	2. str.
3. Slike	7. str.
4. Zaključak	12. str.
5. Literatura	13.str.

UVOD:

Televizija kao najutjecajniji medij iz grupe masovnih medija ima snažan utjecaj u oblikovanju svijeta u kojem živimo, njezina priroda je njezin program, a njezin sadržaj je električna svjetlost. Kompleksnost prirode odnosno karaktera medija televizije je vidljiva na primjeru njezine sveprisutnosti u oblikovanju svijesti o prostoru i vremenu kojemu pripadamo. Televizija nam u isto vrijeme omogućava istovremenost i prisutnost što se mogu navesti kao pozitivne posljedice medija dok je s druge strane jednosmjerna komunikacija njezina negativna posljedica. Negativne i pozitivne posljedice su nedostaci i prednosti za sustave komunikacije ili društvene norme i one su sastavni dio svakog medija preko kojega posredujemo pa tako i televizije. Privrženost televizijskom mediju prema istraživanjima opada kod mlađe populacije no i dalje je televizija najutjecajni medij, a čini se kako bi na tom tronu mogla i ostati ukoliko se i dalje bude prilagođavala tehnološkim promjenama i razvoju medija. Televizija je danas medij koji je manje jednosmjernan i isključiv sa jednako prepoznatljivim karakterom. Televizija kao predmet ne posjeduje jezik kojim bi se mogla izraziti, a njezin karakter oblikovan je već postojećim vrijednosnim sustavima, te je iz tog razloga televizija predmet zanimanja umjetnika i teoretičara medija. Televizija je medij koji mijenja društvene norme, stvara i oblikuje nove društvene vrijednosti, dok je u isto vrijeme sklon raznim manipulacijama od strane kapitala koji ga financira ili od strane politike. Raspon umjetnika koji su promišljali ovaj medij ili predmet kreće se od umjetnika futurizma, pop arta ili Nam Yune Paika čiji rad utječe na razvoj video umjetnosti do samih video, konceptualnih i multimedijalnih umjetnika.

VIDEO RADOVI:

Dio sa video radovima se sastoji od dva video rada. Prvi naziva *Love Triangle* Slike br. 1,2,3 (str.3,4,5) se dijeli na tri cjeline od kojih svaka cijelina sadrži snimak portreta koji laganim švenkom s lijeva na desno preklapanjem otkriva sljedeći portret. Švenk naglašava odnos i tok misli protagonista ovog video rada. Švenk kamere radim u kretnji s lijeva na desno čime želim materijalizirati tok misli između dva subjekta koja su u međusobnom odnosu ali njihove facijalne ekspresije otkrivaju prazninu za koju se nadamo popuniti daljnjim gledanjem.

Protagonisti priče postavljeni su ispred Tv-a koji je ujedno i jedini izvor svjetla. Svijetlost i ton televizije daje nam smjerokaz kroz kontrast koji se ostvaruje između položaja tijela i facijalnih ekspresija i poznate igre svjetla i sjene koja nam odmah budi sumnju i ukazuje na nelogičnosti prostornog konteksta u kojemu se subjekt nalazi. Posljednja faza videa je sadržana u prikazu bez tona i kretnji kamere staticnog portreta kojom se sugerira šok spoznajom ostavljajući promatraču da odredi smjer i ton kretanja.

Drugi video je o osobi koja ne mjenja rutinu nego samo poze u kojima sjedi, te je napravljena i njegova GIF verzija. Slika br 1(str.6)

U zaključku poglavlja želio bih se osvrnuti na citat iz teksta Hrvoja Turkovića koji me zbog sadržaja i načina na koji sam snimao video rad a bez dubljeg upoznavanja sa hrvatskim eksperimentalnim filmom 60 ih i video umjetnosti 70 ih godina podsjeća teorija tog razdoblja hrvatske umjetnosti kako navodi (Turković, 2007.)“ No, puno se 'ozbiljnije' izazovnom, ali i čudnovato dojmljivom činila *redukcijska, minimalistička struja*, zapravo rana varijanta kasnije svjetske struje *strukuralističkog filma*. Ta je struja davala prednost dugotrajnom statičnom snimanju pretežito statičnih prizora ili upornoj primjeni samo jednog vizualnog postupka (neki filmovi Gotovca, Pansinija, Peteka). Po ovome, ona je imala i naglašenu *konceptualističku stranu* – mnogi su filmovi bili upravo filmovi polaznog inventivnog koncepta, a ne ciljani za doručeno djelo, što su poslije tijekom sedamdesetih programski samosvjesnije (ali bez svijesti o filmskoj prethodnici) restituirali pioniri *video-umjetnosti* (Goran Trbuljak, Sanja Iveković, Dalibor Martinis a potom i Hrvoje Horvatić i Breda Beban te Ivan Ladislav Galeta). Toj je struji filmski teoretičar Dušan Stojanović (1969) čak i dao identifikacijsko ime – *film fiksacije*.“

SLIKE:

U svijetu oblikovanom masovnim medijima, koji su temelj osobnog i društvenog života, televizija kao njihov segment oblikuje odnose u komunikaciji i društvene norme sukladno posljedicama koje proizvodi ovaj medij. Televizija sudjeluje u oblikovanju svijeta i prostora u kojem živimo kao i međuljudskim relacijama putem posredovanja koji se ostvaruje njezinim medijem kao i oblikovanjem prostora u kojem živimo stvaranjem kulta u kojem je televizija u najmanju ruku dio interijera suvremenog čovjeka. McLuhanovo kategoriziranje televizije kao „cool“ medija iako često kritizirano zbog ne sagledavanja svih društvenih okolnosti i dalje je bitno štivo u namjeri da shvatimo pojam ljudskih produžetaka, te iako razvoj televizije ide u smjeru interaktivnosti što joj ide u prilog sadržaj televizijskog medija uvijek će se kretati u jednom smjeru. „U televizijskom svijetu, gledatelj predstavlja ekran. Bombardiran je svjetlosnim impulsima koje je James Joyce nazvao "jurišom svjetlosne brigade" koji prožima "kožu njegove duše podsvjesnim najavama"(McLuhan, 1964.)

U namjeri da pokažem utjecaje i atmosferu „*duše 20st.*“ (Senaldi, 2007.) kako je u svom eseju *Teleestetika* naziva Senaldi, pokušao sam reflektirati vlastito iskustvo opijenosti televizijom, promatrajući sebe kao i ljude kojima sam okružen u jedinstvenoj atmosferi koju oblikuje sadržaj televizijskog medija. Serija slika se sastoji od 13 radova kojima prethode fotografije kao skice, odnosno dokumenti prostora, subjekata i atmosfere za vrijeme uključenosti u medij Televizije. Kao jedini izvor svijetla, sadržaj televizijskog medija daje realnost prostoru kojega prenosim na platno. Rasporedom subjekata na platnu ukazujem na međusobnu odvojenost kod konzumiranja televizije čak iako subjekti borave u istom prostoru i u isto vrijeme naglašavam jednosmjernu komunikaciju koja je karakteristika ovog medija.

Slika br.1 (str.8)

Slika br.2 (str.9)

Slika br.3 (str.10)

Slika br.4 (str.11)

ZAKLJUČAK:

Televizija, medij koji oblikuje naša mišljenja i mijenja naša uvjerenja kao i prostore u kojima boravimo (Tv kao oltar) od svojih početaka preko zlatnog doba televizije 80-ih ostaje bitan faktor komunikacije našeg vremena. Pozitivne i negativne posljedice medija su neizbježne kao i u slučaju svakog drugog medija koji produžuje naša osjetila mijenjajući srazmjere u komunikaciji i načine na koji shvaćamo i opisujemo svijet oko sebe. Ponavlja li se povijest i u slučaju televizije ostaje nam za vidjeti, naučeni ponavljanjem možda već možemo osjetiti vrijeme novog tehnološkog i društvenog proizvoda koji će našu svijest i prisutnost povesti nekim drugim kanalima objektivnosti i možda je baš televizija taj most prema „kolektivnoj simulaciji svijest“

5. LITERATURA :

1. McLuhan, M., 2008, *Razumijevanje medija- mediji kao covjekovi proizeci*, Golden marketing-Tehnicka kniga, Zagreb
2. Senaldi, M., 2007., *Teleestetika, Između televizije i umjetnosti; Vizualna konstrukcija*
3. Turković, H., 2007, *Hrvatski eksperimentalni film šezdesetih i videoumjetnost sedamdesetih kao avangardno krilo modernizma*, U: *Avangardne tendencije u hrvatskoj umjetnosti*, ur. Zvonimir Makovic, Galerija Klovicevi dvori, Zagreb